

שנים וחצי, ואל תשכחו את החצי" אמר בגין.
 הוא מלגלג על סמית ועורכי הסקרים. וזוכה שוב להשתתפות הקהל. אחר-כך נאום דומה באנגלית, עם שינויים קלים. בגין אינו מבין מה ההתרגשות מהפרעות לאסיפות בחירות. הוא מגנה אותן, אך מספר: "במהלך הקריירה שלי כבר חטפתי כמה וכמה ביצים שהושלכו לעברי. אז מה? ניקיתי את בגדי ונאמתי היטב, וצ'רצ'יל לא חטף עגבניות וביצים?" לסיים עובר בגין לשפה שלישית, ומשי מיע שני פתגמים באידיש, שאותם הוא מסרב לתרגם. אלה מיועדים "למישפחה הלוחמת".

בתשובות לשאלות טוען בגין, שהממ שלה הנוכחית היתה טובה, הבאה אחריה תהיה טובה יותר. הוא עדיין לא קיבל

(המשך מעמוד 77)
 ● 2,000 מטה הליכוד
 המתה גואה. צלמיה עיתונות וצלמיה הטל וויזיה מחפשים מקום טוב, לקראת בואו של בגין. הקהל שר. בסופו של דבר הר מוליד "עכבר, בגין לא בא. מגיע השר אריאל שרון, מלווה באשתו. אנשי הטל וויזיה מתנפלים עליו בבקשה לראיון קצר. אחר-כך הוא מתנפל על הטלוויזיה, כשחיים יבין קורא לו "שר המלחמה". עכשיו אמרות השמועות שבגין יגיע ב-3.00. הר לחץ על דלתות הכניסה גובר. הסדרנים ואנשי הביטחון מתקשים להדוף את הקהל. ● 3.00 מטה הליכוד

מגיע ספי ריבלין, הזוכה לתשואות רמות, ונושא נאום קצר. לצלמי העיתונים כבר אין כוח. הם אינם מצלמים את חביב הקהל. כולם מחכים לבגין. השרים מת-

(המשך מעמוד 35)
 והכל חושמין, נשארה כסופו של דבר השארה האחת, הפשוטה: האם אתה רוצה בהמשך ממשלתו של מנחם בגין, או לא?
 כל השאר נראה טפל וחסר-חשיבות.

מי ר"ץ בתל"ם?

מציאות זו הטידה מראש מיגבלות חמורות על הסיעות הקטנות, שלא השתתפו במירוץ על ראשות-הממשלה, אלא ביקשו רק מנדטים בכנסת. לאותן שאין להן קהלי-בוחרים יציב וקבוע, כמו אגודת-ישראל, היתה צפויה סכנה של שתיקה בין אבני-הריחיים של שני הגדולים. הקטנים, כמו הגדולים, לא יכלו לזכור יש מאין. הם יכלו רק לחזק את תדמיתם הקיימת, להבליט יתרונות, להעלים מיגרעות.

את התעמולה הטובה ביותר ניהלה, לדעתי, אגודת-ישראל. היא לא התחכמה. היא יכלה להצביע על הישגים מרשימים (מבחינתה), שהשיגה תחת שילטון-הליכוד. שום סיעה בכנסת הקודמת לא השיגה כה הרבה, בהשוואה למיספר-המנדטים שלה. היא הבילטה את העובדה הזאת, ודי היה בכך.

בצד הימני הצטיינה תנועת-התחייה. לה לא היו בעיות לגבי המסר המרכזי. הוא היה נתון מראש: לעצור את הנסיגה בסיני, להגביר את ההתנחלות.

למעשה נזונה התנועה מן התדמית של גוש-אמונים, וגם מכוח-האדם שלו. היו לה כל היתרונות: מסר מרכזי ברור ופופולרי, חוסר-הצורך להתגונן מפני איש (הליכוד לא התקיף אותה כלל, בעוד שהטערך, למשל, תקף את ר"ץ ושל"י). התעמולה שלה הצטיינה בדבקות בצירי-המאמץ-המרכזי, וכוח-האדם הצעיר והדינאמי שלה דאג להתעמולה תיראה ותישמע בכל מקום.

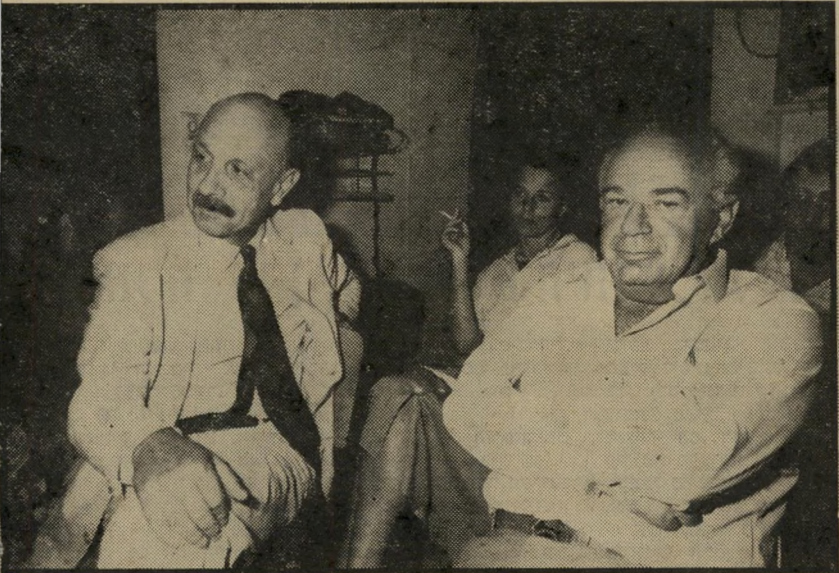
בצד השני הצטיינה התעמולה של ר"ץ. לשולמית אלוני היו כמה יתרונות. קודם כל: אין לה תנועה, אלא רק מיסגרת פיקטיבית, שבה היא עושה כבתוך שלה. בכל מיפלגה (גם קטנה) יש מוסדות וקבוצות-לחץ, המקשים על הרכבת רשימת-מועמדים סבירה, בעלת כושר-משיכה. לאלוני לא היתה כל בעייה כזאת. היא הרכיבה רשימה חדשה לגמרי, כשהשיקול היחידי שלה היה כוח-המשיכה של האנשים. כך יכלה להעלים את הנקודה החלשה ביותר שלה — אדישותה הממושכת כלפי ענייני-השלום — שלידי צירוף כמה עסקנים צעירים של שלום עכשיו.

שאר המיפלגות היו בצרות.

משה דיין החמיץ את ההזדמנות הגדולה שלו כבר באקט הראשון שלו: בעת

דובינשטיין בהיודע הכישלון של שינוי

זיכרון מהעבר: תמיד וידין בטלוויזיה

ברכות מהנשיא סאדאת והנשיא רגן, אך "לא היה עליהם להישאר ערים כל הלי לה לשם כך". בגין טוען שלא יתנגד לקבל מברקי-ברכה מהקנצלר הגרמני, הלי מוט שמידט. לשאלה אם יראה בעין יפה תיווך של הנשיא הצרפתי מיטראן במיור רח התיכון, משיב בגין: "עד כמה שידוע לי, נבחר מיטראן על-ידי הצרפתים כדי לטפל בבעיות של הצרפתים, ושמעתי שיש להם כמה בעיות".

פנים משולחן-המכובדים. הולכים לשיחה עם בגין, שכבר הגיע לבניין. הטלוויזיה הפסיקה את השידור הישיר. כמה זרקו רים כבים, והחום פוחד בהדרגה. ● 3.35 מטה הליכוד
 בגין מגיע לאולם, לקול תשואות הר קהל. הוא מלווה ביועץ החדש שלו לי ענייני עיתונות, אורי פורת. הוא מתייצב מאחורי המיקרופונים, ובונה את המתח לאט-לאט. מוחה את פניו במיטפתח, ומר רה לפורת לפתות. שוב ושוב הוא תובע שקט מוחלט. בגין פותח בתיאור מפורט של תהליך ההצבעה, תוך שיר תשבחות לדימוקרטיה הישראלית. "איש, צעירה וצעיר הלכו לקלפי והטילו את הפתק". הוא מלגלג על פרס, שמיהר מדי בהר דעותיו, וקובע שהוא, בגין, ירכיב את הממשלה הבאה. הקהל ששתק בשעת הדי בורים על הדימוקרטיה מתעורר לחיים ומר חא כפיים. "הממשלה הבאה תכהן ארבע

האסיפה האחרונה של הליכוד בתל-אביב למי הועילו המיליארדים?

הרכבת רשימת-מועמדים של תל"ם. היא היתה חסרת-עניין. יתחת לבטא מסר של כוח דינאמי חדש, הושג הדגש על עסקנים משומשים. כסופו של דבר לא נותר לרשימה דבר מלבד דמותו של דיין עצמו. תוצאות הבחירות משקפות, עד כן, את מירת הפופולריות ששרדה לו. התעמולה של רשימה זו לא הוסיפה על כך דבר. היא לא עזרה אפילו לשקם את דמותו של דיין, להזכיר את תקופת הזוהר שלו. מזור גם המחלף של רשימת תמ"י. התעמולה שלה היתה מתחת לכל ביקורת. היתה לה הזדמנות של זרב לרכוב על גלי המרידות העדתית, שהיא כוח פוטנציאלי כביר. יתחת זאת הסתפקה ברכישת גוש-שיקולות בעירות ובשכונות. היא התנהגה כרסיס של המפד"ל. הרוצה להיפרע ממיפלגתיהם, יותר מאשר כרשימה העדתית הראשונה שהיה לה סיכוי לסחוף המונים.

איני רוצה להרחיב כאן את הדיבור על תעמולת של"י, שלגביה עדותי פסולה. די להזכיר כי של"י נחלצה למסע-הבחירות שלה רק 35 יום לפני הבחירות. כשקופתה ריקה ושום דבר אינו מוכן לקרב. הבעיות הפנימיות שלה, שהחלו בפרשה העגומה של סעדיה מרציאנו ושמשכו ממש עד יום הגשת רשימתה לכנסת, לא איפשרו אלא מאמץ מאולתר של הרגע האחרון.

לדין כאן נכתבו הדברים לפני היודע תוצאות הבחירות. התוצאות אך מאשרות את אשר נחזה מראש: שלא היה כימעט קשר בין התע- מולה ובין התשואה. אפשר לטעון כי התעמולה הגרועה של תל"ם, תמ"י ושינוי תאמה את רמת הישגיהן. אך התעמולה הטובה של שולמית אלוני לא שינתה את גורלה. כך היה גם לגבי התחיה, ובעיקר: המערך השיג הישג חשוב, למרות התעמולה הגרועה שלו. ברגע האחרון עוד הצליח המערך להנחית על עצמו מכה חמורה, שאישינה, איכשהו, את כל מערכת-הבחירות. אחרי שמסע-הבחירות של המערך הופקד בידי פיר סומאים מיקצועיים, מבלי שניתנו להם הנחיות איסטרטגיות ופוליטיות, עלה המערך על עצמו והפקיד את כנסיה-הבחירות הסופי והמכריע שלו בידי בדרן בלתי-פוליטי. דודו טופז עמד לפני ההמונים והפליט פסוק על "צ'חצ'חים". זה הפך בירגע מרכז מערכת- הבחירות כולה. יתכן כי בפסוק אחד זה הקטין טופז את סיכווי המערך בשניים-שלושה מנדטים, וחסל את סיכווי להרכיב את הממשלה הבאה.